

Twintig jaar geleden: de ramp met de Herald of Free Enterprise voor Zeebrugge

Op dinsdag 6 maart 2007 was het precies twintig jaar geleden dat de Britse ferry 'Herald of Free Enterprise' kapseisde voor de kust van Zeebrugge. De ramp kostte aan bijna 200 opvarenden het leven. Het was de zwaarste Britse scheepsramp in vreedstijd sinds de schipbreuk van de legendarische Titanic in 1912.

Net na het vertrek om 19.00 uur kapseisde het schip op enkele honderden meter uit de kust. De in 1980 gebouwde ferry had 80 bemanningsleden en ongeveer 600 passagiers aan boord. Bovendien waren er op het bijna 132m lange schip 80 personen wagens, enkele bussen en 47 vrachtwagens geladen. Sommige vrachtwagens bleken later een gevaarlijke lading te hebben.

De oorzaken van het ongeval waren in de eerste plaats een te snel varen met geopende boegdeuren, het niet leeg zijn van de ballast-tanks en alcoholgebruik door de officieren. Ook het ontwerp van het schip, het gebrek aan communicatiemiddelen en onduidelijke taakverdeling en de druk op de bemanning om de schematijd te respecteren, droegen er toe bij om van een incident een ware ramp te maken. Het vervolg van de geschiedenis is gekend of kan door iedereen nagelezen worden in de verscheidene boeken die over deze ramp zijn verschenen.

ervaren duikers gevraagd

Ik wil het hier enkel hebben over datgene wat ik zelf heb meegemaakt en de, zeer bescheiden, bijdrage van enkele NELOS-duikers. De vrijdagtraining was juist afgelopen toen en we zaten in het clubhuis van Amphora toen we via François Desmet de melding kregen dat er een ferry was gekanteld voor Zeebrugge en dat er dringend ervaren duikers gevraagd werden om te helpen. Hoewel we niet het minste idee hadden waarover het juist ging, waren er zeer snel een aantal instructeurs en 4*Duikers bereid gevonden om naar Zeebrugge te rijden. Ik

weet nog zeer goed dat Lus Van Dessel zijn bestelwagen ter beschikking stelde met als verzamelpunt Aquasport. Spoedig zaten we met een aantal duikers achterin de laadruimte en reden we naar Zeebrugge. De Lus heeft toen waarschijnlijk alle snelheidsrecords voor lichte vrachtwagens op zijn naam gebracht. Pas toen we Zeebrugge naderden begon het tot mij door te dringen dat hier echt iets ernstig gaande was. De andere zo drukke weg was bijna leeg, maar overal zover je kon zien zag je de blauwe lichten van de hulpdiensten. Iets voor onze eindbestemming werden we tegengehouden door de politie. De Lus hing gewoon zijn rode muts door het open zijraam en bliksemsnel werd de weg voor ons vrijgemaakt. In de haven was het een echte heksenketel. Overal brandweer, ziekenwagens, politie, enz. Niemand wist ons te vertellen waar we naar toe moesten. Ik trok dan maar op onderzoek uit en trachtte iemand te vinden die ons verder kon helpen. Bij de kade arriveerde juist een sleepboot met op het vlakke achterdek een groot aantal witte zeilen of lakens. Nog steeds viel mijn frank niet. Een brandweerofficier wist ons te vertellen dat wij in de marinebasis moesten zijn. Daar aangekomen hetzelfde tafereel: blauwe lichten en wagens van alle mogelijke hulpdiensten. De eerste persoon die ik tegenkwam was de toenmalige BEFOS-voorzitter Jean Sax die zo vriendelijk was om mijn materieel te dragen. Binnen in de refter van de basis vroeg iemand van de marine ons om ons klaar te maken. Het was inmiddels bijna middernacht geworden. Buiten raasden de Sea King helicopters rakelings over het dak

terwijl ze met grote lichten over het waterschenen.

overlevenden

Voor ons werd het wachten, heel lang wachten. Na een paar uur werd ik het wachten beu en ging wat rondwaden in het gebouw. Tot nog toe was daar weinig te beleven, iedereen was blijkbaar buiten nodig. En dan een beeld dat ik tot op vandaag niet kan vergeten. Onder begeleiding van een paar matrozen kwamen van een lange stenen trap een tiental mannen afgedaald, gewikkeld in oranje dekens. Hun wazige blik stond op oneindig en hoewel ik vlak voor hen stond moest ik opzij gaan want ze leken mij niet te zien. Rillend liepen ze verder naar een ruimte waar ze warme drank kregen aangeboden. Naast de trap stond een flink uit de kluiten gewassen marineofficier. Plots stond ik daar te midden van een aantal fotografen en een kudde journalisten die van uit het niets verschenen waren. Journalisten van heel de wereld schreeuwden hun vragen terwijl de camera's flitsten. De officier vertelde dat hij Lt. ter Zee Guy Couwenbergh was. Naast zijn functie als ploegleider van de duikersontmijners, die onder het bevel stonden van de door ons NELOS-duikers gekende Cdt. Alfons Daems, nam Cdt. Couwenbergh ook